

ŽIVILSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA V LETU 2006

Petra Medved, samostojna svetovalka

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Živilskopredelovalna industrija je v zadnjih nekaj letih izkazovala negativni trend poslovanja. Podatki za leto 2006 pa nakazujejo pozitivno spremembo, saj je preteklo leto zaznamoval dvig prihodkov od prodaje (4,4 %), prav tako dvig prihodkov od izvoza (10,2 %). Tudi produktivnost, ki je v letu 2006 znašala 27.065.000,00 SIT, se je v primerjavi z letom 2005 povečala za slabih 15 %.

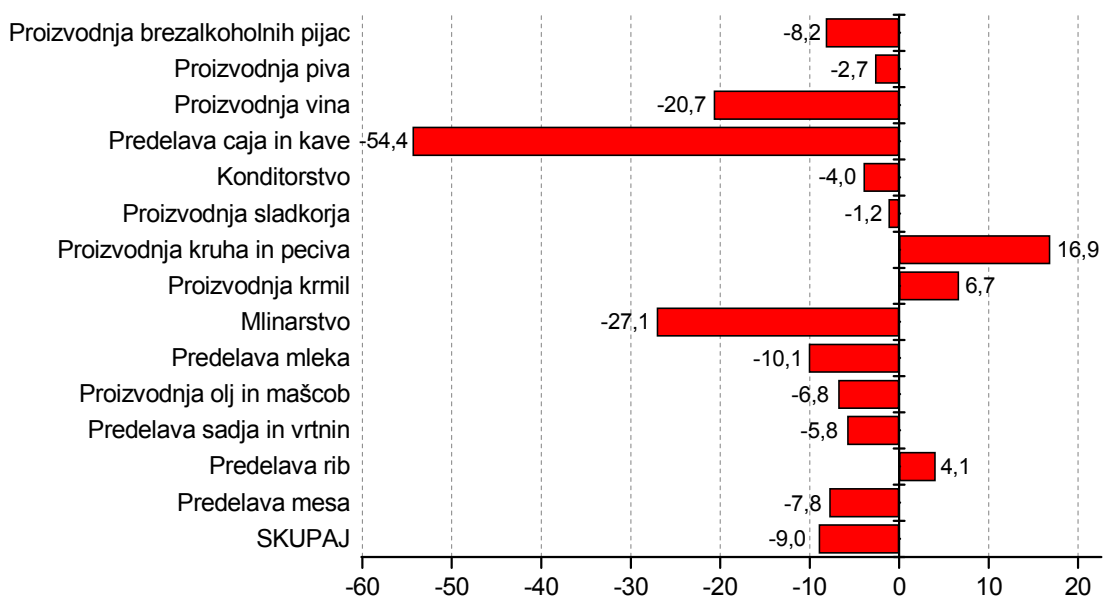
Tabela 1: Poslovanje živilskopredelovalne industrije v letu 2006

	2006	Indeks 2006/05	Indeks 2006/00
Število podjetij	441	103,5	113,7
Število zaposlenih	16.669	91,0	85,6
Sredstva (mrd SIT)	610,4	99,5	106,0
Prihodki od prodaje (mrd SIT)	451,2	104,4	94,8
Prihodki od izvoza (mrd SIT)	79,9	110,2	96,1
Izvozna usmerjenost	17,71 %	105,6	101,4

Iz pregleda zunanjetrgovinske bilance za predelana živila je razvidno intenziviranje trenda rasti mednarodne menjave, pri čemer je ob hkratnem povečanju uvoza ($I_{06/05} = 119$) in izvoza ($I_{06/05} = 124$), po nekaj letih opazno izboljšanje pokritosti uvoza z izvozom in sicer za 2,2% v primerjavi z letom 2005. V letu 2006 je bila opazna zmerna rast izvoza mesa in mesnih izdelkov kot tudi surovega mleka in mlečnih izdelkov. Podoben trend se kaže tudi pri uvozu predelanih živil, pri čemer je potrebno poudariti, da se je v primerjavi s preteklimi leti slednji povečal v skoraj vseh kategorijah predelanih živil.

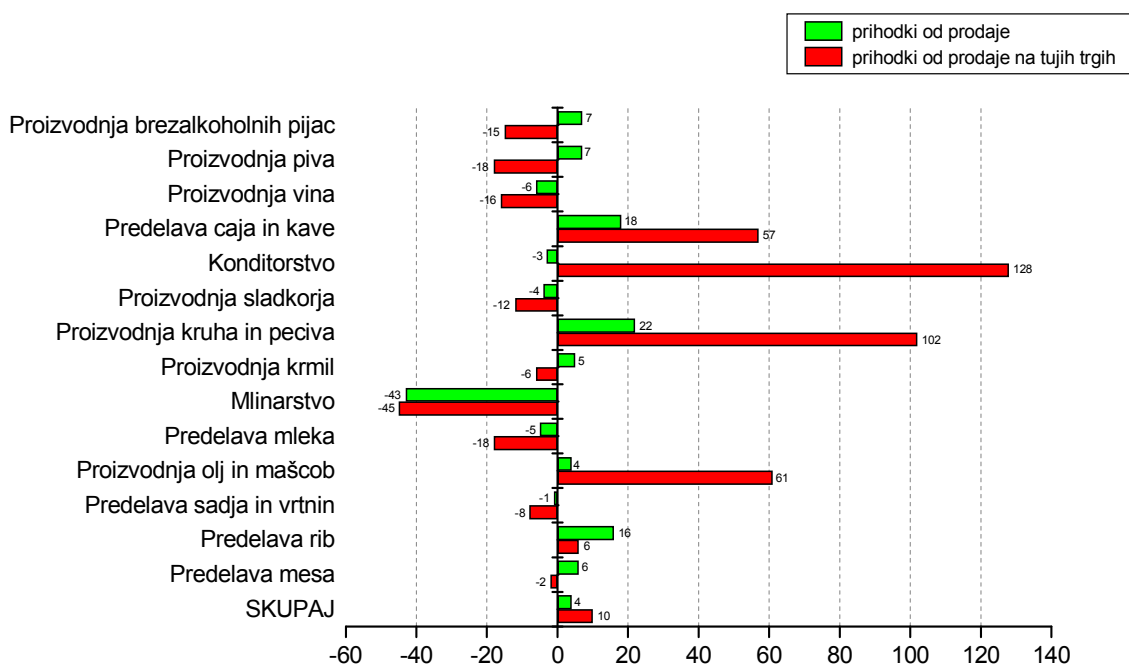
Ko govorimo o poslovanju živilskopredelovalne industrije v letu 2006 (Tabela 1) je potrebno izpostaviti predvsem spremembe števila zaposlenih, spremembe prihodkov in izvoza, produktivnost in dodano vrednost ter podatke o neto dobičku oziroma izgubi.

Graf 1: Spremembe števila zaposlenih (Indeks 2006/2005)

Ob splošnem podatku o znižanju števila zaposlenih za 9% v primerjavi s preteklim letom je razvidno povečanje števila zaposlenih zgolj v proizvodnji kruha in peciva (16,9), proizvodnji krmil (6,7) in predelavi rib (4,1). Največji padec števila zaposlenih pa je bil v predelavi kave in čaja (-54,4).

Graf 2: Spremembe prihodkov in izvoza v letu 2006 glede na leto 2005 (v %)

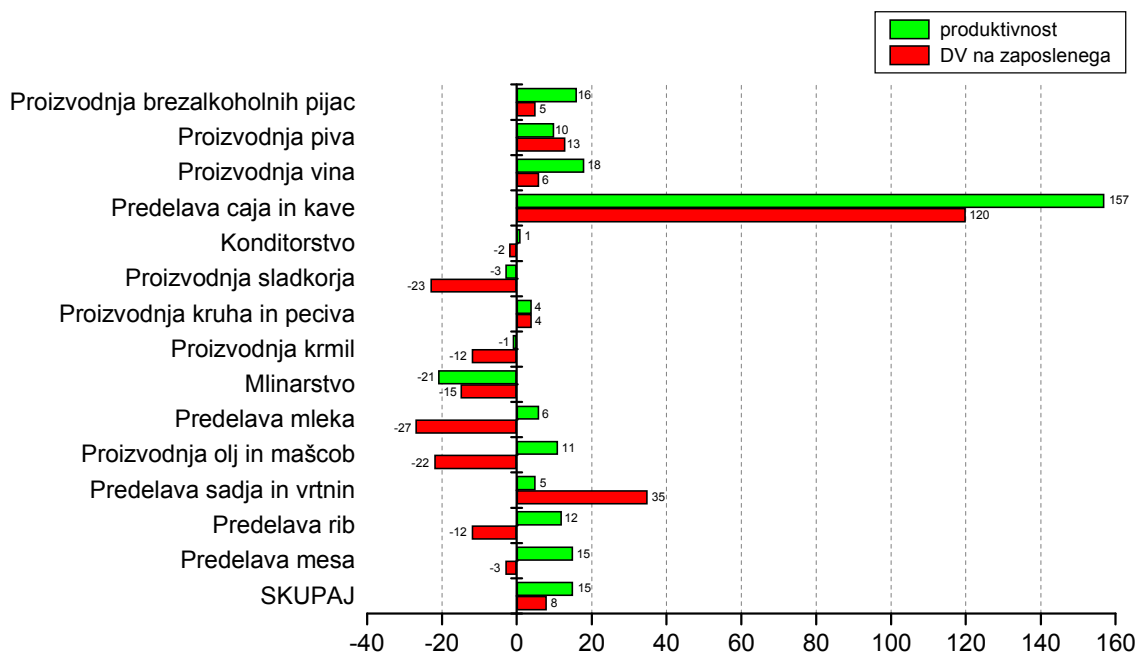

Trend prihodkov od prodaje za leto 2006 je v večini kategorij pozitiven (proizvodnja kruha in peciva, predelava čaja in kave, predelava rib, proizvodnja brezalkoholnih pijač, proizvodnja piva, predelava mesa), pri čemer je bil padec v prihodkih izrazit v mlinarski panogi (-43%). Upoštevajoč podatke o prihodkih od prodaje na tujih trgih, torej vezane na izvoz pa je potrebno izpostaviti predvsem konditorstvo, proizvodnjo kruha in peciva, proizvodnjo olj in maščob ter predelavo čaja in kave. Vse navedene panoge v letu 2006 izkazujejo izjemno pozitiven trend rasti.

Tabela 2: Uspešnost živilskopredelovalne industrije v letu 2006

	2006	Indeks	Indeks
Produktivnost (000 SIT)	27.065	114,7	110,7
Dodana vrednost na zaposlenega (000 SIT)	6.653	108,3	97,3
Dobiček/izguba na zaposlenega (000 SIT)	439,7	1.765,2	116,3
Donosnost sredstev (ROA)	1,20 %	1.614,1	109,7
Donosnost prodaje (ROS)	1,62 %	1.539,6	122,7

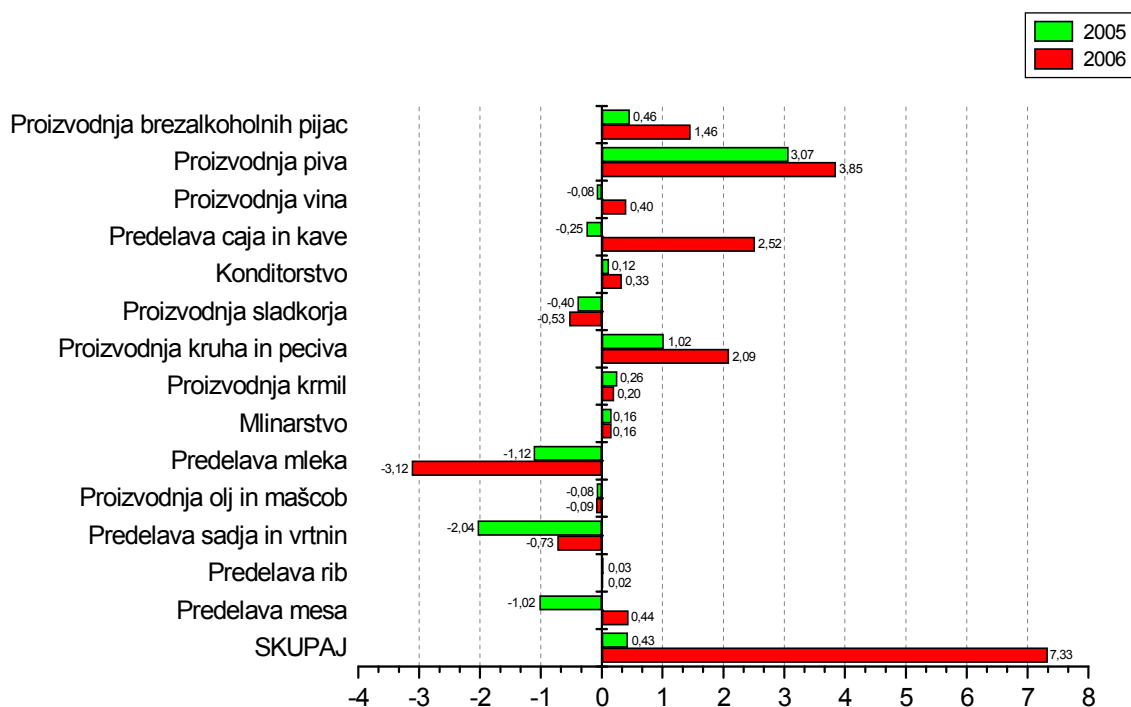
Graf 3: Produktivnost in dodana vrednost na zaposlenega (indeks 2006/2005 izražen v odstotnih točkah)

Po zadnjih petih letih je opazna občutna rast produktivnosti in dodane vrednosti na zaposlenega, pri čemer je rast produktivnosti ŽPI primerljiva agregatu celotne predelovalne industrije. Strokovnjaki menijo, da je to najverjetneje posledica učinka racionalizacije stroškov dela. Izjemno produktivnost in dodano vrednost izkazuje predelava kave in čaja (157%), kar občutno prispeva k skupnemu učinku. Tej kategoriji sledijo proizvodnja brezalkoholnih pijač s 16-

odstotno realno spremembo produktivnosti, proizvodnja vina (18%) in predelava mesa (15%). Visoka dodana vrednost je bila v letu 2006 značilna tudi za predelavo sadja in vrtnin

Graf 4: Neto dobiček/izguba (mrd SIT)

Panoga za leto 2006 izkazuje neto dobiček. K temu je najbolj prispevala proizvodnja piva, predelava čaja in kave ter proizvodnja kruha in peciva, zaskrbljujoč pa je podatek za mlečnopredelovalno industrijo, katera že nekaj let zapovrstjo posluje z veliko izgubo (3,12 mrd SIT). Če primerjamo zadnji dve leti, je torej pozitiven trend zaznamoval poslovanje panoge kot celote, z izjemo proizvodnje sladkorja, krmil in predelave mleka.

Pričujočo oceno stanja v slovenski živilskopredelovalni industriji v letu 2006 in s tem najnovejše podatke je na 7. letnem srečanju managerjev kmetijskih in živilskih podjetij, ki ga je organizirala GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, predstavil dr. Aleš Kuhar z Biotehniške fakultete. Na srečanju, ki je potekalo 6. junija 2007 v Radencih, je bilo poleg predstavitve poslovanja panoge v preteklem letu govora tudi o razvitosti živilske trgovine v Sloveniji, nakupnih trendih in trgovini prihodnosti, razvitosti in perspektivah razvoja trgovine z živili, okoljski zakonodaji in njenem vplivu na živilska podjetja, energetskega managementu ter predlogih izhodišč Zakona o promociji.